

INSTYTUT EKONOMIKI ROLNICTWA
i GOSPODARKI ŻYWNOŚCIOWEJ
– PAŃSTWOWY INSTYTUT BADAWCZY

AGENCJA
RYNKU ROLNEGO

MINISTERSTWO ROLNICTWA i ROZWOJU WSI

NR
34

RYNEK OWOCÓW I WARZYW

stan i perspektywy

ISSN 1231-2762

**ANALIZY
RYNKOWE**

CZERWIEC 2009

Analizy są finansowane przez
AGENCJĘ RYNKU ROLNEGO
oraz
INSTYTUT EKONOMIKI ROLNICTWA I GOSPODARKI ŻYWNOŚCIOWEJ
– PAŃSTWOWY INSTYTUT BADAWCZY

Spis treści

REASUMPCJA

- I. Uwarunkowania makroekonomiczne – *T. Chrościcki*
- II. Owoce
  1. Rynek w UE – *B. Nosecka, J. Mierwiński*
  2. Rynek w Polsce
    - 2.1 Produkcja – *J. Świetlik*
    - 2.2 Przetwórstwo – *B. Nosecka, I. Szczepaniak*
    - 2.3 Handel zagraniczny – *B. Nosecka*
    - 2.4 Popyt – *I. Strojewska*
- III. Warzywa
  1. Rynek w UE – *B. Nosecka, J. Mierwiński*
  2. Rynek w Polsce
    - 2.1 Produkcja – *T. Smoleński, G. Stępka*
    - 2.2 Przetwórstwo – *B. Nosecka*
    - 2.3 Handel zagraniczny – *A. Bugała*
    - 2.4 Popyt – *I. Strojewska*

**Przy publikowaniu fragmentów analizy oraz informacji i danych liczbowych
prosimy o podanie źródła.**

Analizę przygotowano w Zakładzie Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB
Świętokrzyska 20, 00-950 Warszawa
Kierownik Zakładu – dr Bożena Nosecka, tel.: (022) 50 54 553

AUTORZY:

dr Bożena Nosecka

- Zakład Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB •
Tel.: (022) 50 54 553

mgr Anna Bugała

- Zakład Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB •
Tel.: (022) 50 54 440

mgr inż. Janusz Mierwiński

- Zakład Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB •
Tel.: (022) 50 54 478

mgr inż. Tomasz Smoleński

- Zakład Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB •
Tel.: (022) 50 54 433

mgr inż. Grażyna Stępka

- Zakład Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB •
Tel.: (022) 50 54 433

mgr inż. Irena Strojewska

- Zakład Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB •
Tel.: (022) 50 54 528

dr Iwona Szczepaniak

- Zakład Ekonomiki Przemysłu Spożywczego IERiGŻ-PIB •
Tel.: (022) 50 54 658

mgr inż. Jan Świetlik

- Zakład Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB •
Tel.: (022) 50 54 470

Analizę zrecenzowała i zatwierdziła w dniu 9.06.2009 r. Rada Rolniczych Analiz Ekonomicznych w składzie:
Zdzisław Adamczyk, Tadeusz Chrościcki, Jan Małkowski, Bożena Nowicka, Iwona Szczepaniak,
Roman Urban (wiceprzewodniczący), Zdzisława Wiśniowska-Antonik, Maria Zwolińska (przewodnicząca).
Kolejna analiza wydana będzie w listopadzie 2009 r.

W 2008 r. zbiory owoców w Polsce były 2,3-krotnie wyższe od bardzo niskich w roku poprzednim i osiągnęły rekordowy poziom 3,8 mln ton. Najbardziej wzrosła produkcja jabłek (o 172%) i gruszek (o 137%), a najmniej: truskawek i agrestu – odpowiednio o 15 i 18%. Produkcja warzyw gruntowych obniżyła się o 11% do 4,4 mln ton, a warzyw spod osłon zwiększyła się o 7% do rekordowego poziomu 772 tys. ton. W Polsce (i na Węgrzech) wzrost zbiorów owoców był najwyższy spośród krajów UE-27. Polska należała natomiast do nielicznej grupy krajów Wspólnoty, w których miał miejsce spadek produkcji warzyw.

W 2008/09 r. produkcja przetworów owocowych była wyższa niż w sezonie poprzednim o ok. 20% i osiągnęła rekordowy poziom 970 tys. ton. Najbardziej wzrosła produkcja zagęszczonych soków owocowych oraz owoców mrożonych. Produkcja przetworów warzywnych zwiększyła się z 960 do 965 tys. ton. Wyższa była produkcja wszystkich grup przetworów (poza warzywami mrożonymi). Łączna produkcja soków, napojów owocowych i owocowo-warzywnych zwiększyła się z 1,66 do 1,76 mln ton. Wyższa była produkcja napojów, a obniżyła się łączna produkcja soków i nektarów.

W sezonie 2008/09, wyższy niż w sezonie poprzednim, był eksport wszystkich owoców strefy umiarkowanej i ich przetworów, a najbardziej zwiększyła się zagraniczna sprzedaż jabłek i zagęszczonego soku jabłkowego. Mniejszy był jedynie, z powodu spadku zapotrzebowania na zagranicznych rynkach zbytu, eksport dżemów i przecierów owocowych oraz reeksport owoców południowych i ich przetworów. Łączne wpływy z eksportu owoców i ich przetworów zwiększyły się o 11% do rekordowego poziomu 1,31 mld euro. Obniżyły się natomiast z 513 do 495 mln euro wpływy z eksportu produktów warzywnictwa. Wyższa była wartość eksportu warzywnych przetworów, a obniżyły się wpływy z eksportu warzyw świeżych. Łączna wartość eksportu owoców, warzyw i ich przetworów (razem z pieczarkami i ich przetworami) zwiększyła się z 1,95 do 2,04 mld euro

(18% wpływów z eksportu produktów rolnych i spożywczych).

Zmniejszył się przywóz niemal wszystkich owoców i warzyw świeżych oraz ich przetworów. Spowodowane to było przede wszystkim dewaluacją złotego wobec euro oraz innych walut i podrożeniem importowanych produktów na rynku krajowym. W wyniku spadku rozmiarów importu, łączna wartość przywozu owoców, warzyw i ich przetworów obniżyła się o 15% do 1,48 mld euro, a dodatnie saldo handlu zagranicznego całą grupą towarową zwiększyło się aż o 155% do 553 mln euro.

W wyniku wzrostu zbiorów ceny skupu większości owoców były w 2008 r. niższe od bardzo wysokich w roku poprzednim. Najbardziej spadły ceny skupu jabłek przemysłowych (o 85%). Ceny pozostałych owoców obniżyły się od 10% (maliny) do 60% (jabłka deserowe, wiśnie do przetwórstwa). Mimo zmniejszenia cen, produkcja niemal wszystkich owoców pozostała opłacalna. Kosztów produkcji nie pokrywały jedynie ceny skupu wiśni i jabłek. Produkcja wiśni była nieopłacalna trzeci rok z rzędu. Spośród warzyw obniżyły się ceny skupu: kapusty, warzyw cebulowych, papryki, pomidorów gruntowych i spod osłon oraz uprawianych pod osłonami ogórków. Wzrosły natomiast ceny ogórków gruntowych oraz większości warzyw korzeniowych. W 2008 r. nieopłacalna była jedynie produkcja większości warzyw kapustnych.

W 2008/09 r. zwiększyły się marże w produkcji większości przetworów owocowych, a nie zmieniły się w produkcji przetworów warzywnych. Nieopłacalna była tylko produkcja mrożonych truskawek i zagęszczonych soków z tych owoców.

Średnie ceny detaliczne owoców i ich przetworów były niższe niż w 2007/08 r., a najbardziej spadły ceny jabłek. Nieznacznie wyższe były przeciętne detaliczne ceny warzyw i ich przetworów. Ceny produktów warzywnictwa zwiększyły się bardziej niż całej żywności. Spożycie owoców i ich przetworów wzrosło o ok. 10%

do 44 kg na osobę, a spożycie warzyw utrzymało się na poziomie ok. 61 kg. Spożycie warzyw świeżych charakteryzuje się bardzo niską dochodową i cenową elastycznością konsumpcji.

Ocenia się, że w 2009 r. zbiory owoców w Polsce będą niższe niż w roku poprzednim, o 16% i wyniosą 3,2 mln. Najbardziej zmniejszy się produkcja jabłek. Niższe będą również zbiory śliwek, wiśni, porzeczek i truskawek, a wzrosną zbiory: gruszek, czereśni, malin i aronii. Zbiory warzyw gruntowych mogą zmniejszyć się z 4,4 do 4,3 mln ton, a warzyw uprawianych pod osłonami wzrosnąć o 2% do 790 tys. ton.

Rezultatem mniejszych zbiorów, ale też spodziewanego spadku popytu na rynku wewnętrznym i na rynkach zagranicznych, będzie obniżenie produkcji większości przetworów owocowych i warzywnych w tym dominujących w produkcji przetworów mrożonych owoców i warzyw. W sezonie 2009/10 łączna produkcja przetworów z owoców i warzyw (bez soków) zmniejszy się może w porównaniu z sezonem poprzednim o ponad 5% do 1,8 mln ton.

W 2009/10 r. niższe będą rozmiary eksportu większości owoców (głównie jabłek), a nieznacznie wyższe warzyw świeżych. Obniży się wolumen eksportu niemal wszystkich przetworów owocowych i warzywnych. Spadkowi produkcji w kraju towarzyszyć będzie zmniejszenie zapotrzebowania w krajach odbiorcach. Z tego samego powodu niższy będzie reeksport owoców południowych oraz przetworów owocowych i warzywnych wytwarzanych z importowanych produktów innych stref klimatycznych. Mniejsza skala reeksportu i spodziewane zmniejszenie popytu na rynku wewnętrznym spowoduje ograniczenie przywozu niemal wszystkich produktów ogrodnictwa. Wyższy może być jedynie przywóz przetworów pomidorowych. Spodziewany większy spadek eksportu niż importu spowodować może zmniejszenie dodatniego salda w handlu zagranicznym owocami, warzywami i ich przetworami o ponad 10% do 497-500 mln euro.

Po tegorocznych zbiorach wyższe będą ceny skupu jabłek (deserowych i przemysłowych), wiśni oraz porzeczek czarnych i czerwonych, a niższe truskawek, malin i czereśni. Wyższe będą ceny cebuli i kapusty, a spadną ceny marchwi i ogórków. Wzrosną

ceny warzyw uprawianych pod osłonami. Nie powinny zmienić się relacje cen zbytu i cen surowca w produkcji przetworów owocowych i warzywnych. W 2009/10 r. średnie ceny detaliczne owoców i ich przetworów mogą być wyższe niż w sezonie poprzednim.

Decydujący będzie wzrost cen jabłek i owoców południowych. Nieznacznie wyższe będą przeciętne ceny detaliczne warzyw i ich przetworów. Obniży się konsumpcja owoców i ich przetworów, a nie zmieni się znacznie spożycie produktów warzywnictwa.

SUMMARY

In 2008, fruit harvest in Poland was 2.3 –times higher in comparison to a very low one in the previous year; it reached a record level of 3.8 mln tons. Production of apples and pears was most increased (by 172% and 137%, respectively) and production of strawberries and gooseberry had the lowest increase: by 15 and 18%, respectively. Production of field grown vegetables was lowered by 11% to 4.4 mln tons and the crops of greenhouse vegetables were increased by 7%, reaching to the record level of 772 thousand tons. In Poland (and in Hungary), the increase of fruit crops was the highest from among the EU-27 countries. On the other hand, Poland belonged to the non-numerous group of the Community countries where the decline of vegetable production had place.

In 2008/2009, production of fruit products was higher than in the previous season by 20% and it reached the record level of 970 thousand tons. The highest increase had place in production of concentrated fruit juices and frozen fruits. Production of vegetable products increased from 960 to 965 thousand tons. Production of all groups of processed products (excluding frozen vegetables) was generally higher. Total production of juices, fruit and fruit-vegetable drinks increased from 1.66 to 1.76 mln tons. Production of drinks was higher and total production of juices and nectars was lowered.

In season 2008/09, export of all fruits of temperate zone and their products was higher than in the previous season; a foreign sale of apples and concentrated apple juice was most increased. Only export of jams and processed fruit products and re-export of south fruits and their products was lower due to decline of demand on foreign outlet markets. Total incomes

from export of fruits and their products were increased by 11% to the record level of 1.31 billion EUR. On the other hand, the incomes coming from export of vegetable products were decreased from 513 to 495 mln EUR. Value of export of vegetable products was higher; the incomes from export of fresh vegetables were lowered. The total value of export of fruits, vegetables and their products (including mushrooms and their products) was increased from 1.95 to 2.04 billion EUR (18% of incomes from export of agricultural and food products).

Import of almost all fresh fruits and vegetables and their products was decreased. It was called by devaluation of Polish zloty and of other currencies and higher cost of imported products on domestic market. As a result of decline of import size, the total value of import of fruits, vegetables and their products was lowered by 15% to 1.48 billion EUR and positive balance of foreign trade of the whole commodity group was increased as much as by 155% to 553 mln EUR.

As a result of the increase of crops, the purchase prices of most of fruits in 2008 were lower from the very high ones in 2007. The purchase prices of industrial apples were most lowered (by 85%). The prices of the remaining fruits were lowered by 10% (raspberries) – 60% (dessert apples, cherries for processing). In spite of lowering the prices, production of almost all fruits remained profitable. The costs of production were not exceeded by the purchase prices only of cherries and apples. Production of cherries was not profitable in third successive years. From among the vegetables, the following purchase prices of the following products were lowered: cabbage, bulbous vegetables, paprika, field grown and greenhouse cultivated tomatoes and cucumbers

under shield. On the other hand, the prices of ground cucumbers and of majority of root vegetables were increased. In 2008, only production of most of cabbage vegetables was not profitable.

In 2008/09, the margins in production of majority of fruit products were increased while those ones in production of vegetable products were unchanged. Only production of frozen strawberries and concentrated strawberry juices was not profitable.

The mean retail prices of fruits and their products were lower than in 2007/08 and the prices of apples were most decreased. The mean retail prices of vegetables and their products were inconsiderably higher. The prices of vegetable products increased more than those ones of food products as a whole. Consumption of fruits and their products was increased by 10%, amounting to 44 kg per capita and consumption of vegetables was maintained on the level of ca.61 kg. Consumption of fresh vegetables is characterized by a very low income and price elasticity of consumption.

It is estimated, that in 2009, fruit crops in Poland will be lower by 16% as compared to the previous year and will be equal to 3.2 mln tons. Production of apples will be most decreased. Crops of plums, sour cherries, strawberries and currants will be lower and crops of pears, sweet cherries, raspberries and chokeberries will increase. Crops of field-grown vegetables may decrease from 4.4 to 4.3 mln tons and those of greenhouse vegetables will increase by 2%, i.e. to 790 thousand tons.

The decrease of crops as well as the expected decline of demand on in-

ternal and foreign markets will result in decrease of production of most of fruit and vegetable products, including frozen vegetables and fruits which are dominating in production of the processed products. In season of 2009/10, the total production of fruit and vegetable products (excluding juices) may decrease by more than 5% as compared to the previous season, amounting to 1.8 mln tons.

In 2009/10, the size of export of most of fruits (mainly of apples) will be lower; export of fresh vegetables may be inconsiderably increased. The extent of foreign sales of almost all fruit and vegetable products will be decreased. Decrease of production in Poland will be accompanied by a decline of demand on import in the re-

ceiving countries. Due to the same reasons, re-export of southern fruits and of fruit and vegetable products, manufactured from the imported products from other climatic zones will be lower. Smaller scale of re-export and the expected decrease of demand on the internal market will cause limitation of import of almost all gardening products. Only import of tomato products may be higher. The expected greater decrease of export in relation to import may cause the decrease of positive balance in foreign trade of fruits, vegetables and their products by more than 10%, amounting to 497 – 500 mln EUR.

After this year harvesting, the purchasing prices of apples (dessert and industrial), sour cherries and

black and red currants will be higher. The prices of strawberries, raspberries and sweetcherries will be lower. The prices of onion and cabbage will be higher and the prices of carrot and cucumbers will decrease. The prices of greenhouse vegetables will increase. The relations of selling prices and raw material prices in production of fruit and vegetable products will not probably be changed. In 2009/10, the mean retail prices of fruits and their products may be higher than in the previous season. The rise of prices of apples and south fruits will be decisive. The average retail prices of vegetables and their products will be inconsiderably higher. Consumption of fruits and their products will be lower, whereas the consumption of vegetable products will not be significantly changed.

W serii Analizy Rynkowe w najbliższym czasie ukążą się:

1. Rynek środków produkcji i usług dla rolnictwa (36) • wrzesień 2009,
2. Rynek pasz (26) • wrzesień 2009,
3. Rynek mięsa (37) • październik 2009,
4. Rynek drobiu i jaj (36) • październik 2009,
5. Rynek mleka (37) • październik 2009,
6. Rynek zbóż (37) • październik 2009,
7. Rynek ziemniaka (36) • listopad 2009,
8. Rynek rzepaku (36) • listopad 2009,
9. Rynek owoców i warzyw (35) • listopad 2009,
10. Rynek ziemi rolniczej (12) • grudzień 2009,
11. Popyt na żywność (10) • grudzień 2009,
12. Handel zagraniczny produktami rolno-spożywczymi (30) • grudzień 2009,
13. Rynek cukru (36) • grudzień 2009,
14. Rynek ryb (12) • grudzień 2009.

SZYBKO! TANIO! PROFESJONALNIE!

Proponujemy Państwu:

INSTYTUT EKONOMIKI ROLNICTWA
I GOSPODARKI ŻYWNOŚCIOWEJ
PAŃSTWOWY INSTYTUT BADAWCZY

Usługi drukarskie:

- czasopisma
- książki
- ulotki
- katalogi
- albumy
- wizytówki
- materiały szkoleniowe
- materiały konferencyjne
- druki samokopiujące etc.

Usługi introligatorskie:

- oprawa spiralna
- oprawa zeszytowa
- oprawa bezszwowa
- foldery/broszury
- inne usługi

Nasze usługi wykonujemy bazując na najlepszej dostępnej technologii. Począwszy od formy przesłania wszystkich materiałów drogą elektroniczną (FTP), poprzez obróbkę DTP, druk cyfrowy na OCE VarioPrint 2100 oraz OCE CS 250, kończąc na mnogości usług introligatorskich.

Ceny na zamówienia obliczane są na podstawie kalkulacji wstępnej. Jeśli mają Państwo pytania dotyczące naszych usług, bądź cen, prosimy o kontakt.

Próby wydruku na różnych gatunkach papierów i folii dostępne są w Dziale Wydawnictw Instytutu, ul. Świętokrzyska 20.

Dział Wydawnictw IERiGŻ-PIB:

tel. (022) 50 54 520

(022) 50 54 685

fax (022) 50 54 636

e-mail: dw@ierigz.waw.pl

slipski@ierigz.waw.pl

Prenumerata Analizy (2 zeszyty) w 2009 roku wynosi 40 zł.

Zamówienia z podaniem tytułu i ilości egzemplarzy prosimy kierować do Działu Wydawnictw Instytutu Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej – Państwowego Instytutu Badawczego, ul. Świętokrzyska 20, skr. poczt. 984, 00-950 Warszawa. Tel.: (0-22) 50-54-685, faks: (0-22) 50-54-636
e-mail: dw@ierigz.waw.pl <http://www.ierigz.waw.pl>